

ИЗЪ НАШЕТО МИНАЛО

ВЪ КОКОШАРНИКА

Следъ като се завърна от Свищовъ, момчето на бай Рача медникаря стана учителъ въ родния си градъ. Най-малкиятъ ученикъ на свищовския учителъ Неофитъ Бозвели бѣше и най-младиятъ учителъ въ Търново.

Вмѣсто да си гледа училището и да почита достойнитѣ търновски граждани, шестнадесетъ годишното учителче подкара дружба съ проститѣ пришълци отъ селата, които водеха борба срещу гърцизма. На туй отгоре се залови да пише стихове противъ гърцкитѣ владци въ Търново — предишния, Панаретъ, и новия, Неофитъ. И вижте какво се изхитрило да напише това непокорно българче:

Прославило се Търново
Със славни гърци владци,
Най си се много прослави
Със Панарета Делия,
Делия, дели-башия,
Лудия гърцки владика. . .
А оцъ се повечъ прослави
Наше Велико Търново
Съ Неофита мждрия.
Мждрия и лукавия. . .

Тази пѣсенъ се преписваше и ходѣше отъ ржка на ржка между народа.

*

Презъ коледнитѣ пости една вечеръ късно митрополитскиятъ ясакчия похлопа на портата на медникаря. Обадил се бай Рачо.

— Какво искашъ по това късно време?

— Синъ ти Петко още сега да дойде въ митрополията при владиката.

— Мене ли вика? — обадил се задъ баща си Петко.

— Тебе зеръ! Хай, тръгвай съ мене.

Когато младото учителче се яви въ митрополията, тамъ го пичакаха владиката Неофитъ и младиятъ му секретаръ Костаки.

Още не ги е поздравилъ, и двамата се нахвърлиха върху му съ викове и ругатни, готови дори да го набиятъ.

— Ти ли си написалъ тая мръсотия, бре хлапе проклето, — наврѣ ржката си подъ брадата на слисания Петко секретарятъ Костаки, като стискаше въ нея едно парче хартия.

— Че какво съмъ написалъ?

— Отгоре питашъ и какво? Ще ти дамъ азъ да разберешъ, какъ се пише срещу владци.

— Та покажете ми какво съмъ написалъ? — още упорствуваше Петко.

— Това стихотворение твое ли е? Съ твоята ржка не е ли написано? Чий е този подписъ: Петко Славейковъ?

Азъ го написахъ. Заслужихте си го и тримата, — твърдо каза Петко.

— Ще те науча азъ тебе на едни делии-башии, че да ме помнишъ, дорде си живъ. . . Ясакчи, още сега го затвори въ одаята, дето запираме кокошкитѣ.

— Какъ? Съ какво право ще ме запрете?

— Я го гледай ти него — и за право пита. Пращамъ те тамъ да напишешъ нови стихотворения. По-скоро го затвори, — обърна се Костаки къмъ ясакчията и напуста стаята.

Следъ малко Петко се намѣри въ една тъмна и низка одая. По едно време по краката му нѣщо го заципа. Следъ малко усѣти щипането и нагоре по тѣлото и ржцетѣ. Започна да подскача, да маха съ ржце, да се разхожда. Но щипанията не преставаха, напротивъ, повече се увеличаваха и усиляваха. Цѣлата му снага пламна въ огънь и сърбежъ. Зачеса се като краставъ. Нищо не помагаше.

А отгоре на това декемврийскиятъ студъ го караше да се свива и трепери още повече.

Следъ часъ и половина отъвнъ се чуа стѣпки и нѣкой спрѣ предъ вратата.

— Има ли нѣкой въ одаята? — Чу се гласъ.

— Има. Азъ съмъ учителъ Петко, на Рача медникаря момчето.

— Какво правишъ тукъ, бе момче?

— Затвори ме Костаки, за да ме ядатъ бълхитѣ и кокошинкитѣ.

— Ами вечеря ли?

— Не съмъ. А ти кой си?

— Клисарятъ на черквата.

— Дѣдо Колю?

— Азъ съмъ, Петко. Потрай малко, сега ще ти донеса нѣщо да вечеряшъ.

Следъ малко вратата се отвори и се показа дѣдо Колю съ запалена вошеничка, треперливата свѣтлинка на която се погълна отъ гжстия мракъ.

— Донесохъ ти малко хлѣбъ и маслинки. Сега е пости. Вечеряй скоро, дорде не е догорѣла свѣщъта, — подкани го старецътъ, като залепи вошеничката на прозорчето. Подиръ това той излѣзе и следъ малко се върна, като донесе вода въ единъ малкъ прѣстенъ сѣдъ.

— Много ти благодаря, дѣдо Колю, за добрината, — поиска да го заприказва затворникътъ, но старецътъ си излѣзе мълчишката изъ вратата, после се обърна, та презъ прага сериозно и нѣкакъ троснато му рече:

— Да би мирно седѣло, не би чудо видѣло! — И си отиде.

Какво си претегли Петко презъ дългата и студена нощъ въ одаята отъ гладъ, отъ бълхи и кокошинки, единъ Господъ знаеше.

И въ тая безсънна нощъ младиятъ Петко Рачовъ Славейковъ си даде дума да се бори още по-силно съ духовнитѣ поробители на България.

Никола Никитовъ

Искайте, и ще ви се даде; търсете, и ще намѣрите; хлопайте, и ще ви се отвори; защото всѣки, който иска, получава; който търси, намира; и на тогава, който хлопа, ще се отвори.

Исусъ Христосъ

СЕПТЕМВРИЙ

Чуй, звънецътъ пакъ звъни, звънъ звъни: — Стани, стани, събуди се, малка Яна, за игритѣ край настана, — стига кукли и игралки, а съ моливи и писалки бързай въ друженъ детски хоръ къмъ училищния дворъ.

Чуй, звънецътъ пакъ звъни, звънъ звъни: — Стани, стани, свърши лѣтната почивка, моя малка мързеливка — дни те чакатъ за наука, за наука и сполука, дни по-сѣжни отъ сребро и злато — дни за добро!

Борисъ Маковски

СЕЛЯНИНЪ И ЗМЕЙ

Басня отъ Л. Н. Толстой

Единъ селянинъ изтървалъ бравата си въ рѣката и отъ мжка седналъ на брѣга и заплакалъ.

Чулъ го Змеятъ, съжалилъ го, извадилъ му отъ рѣката една златна бравда и му вика:

— Твоя ли е тая бравда?

Селянинътъ казалъ:

— Не, не е моя.

Извадилъ змеятъ друга, сребърна бравда. Селянинътъ пакъ казва:

— И тая бравда не е моя.

Тогава змеятъ извадилъ сѣжинската. А селянинътъ рекълъ:

— Ето, тая е моята бравда. Змеятъ поларилъ на селянина

всичкитѣ три бравди заради честността му.

Като си отишелъ, селянинътъ показалъ на другаритѣ си бравдитѣ и разказалъ какво му се е случило.

И ето единъ отъ другаритѣ му намислилъ да стори сжщото: отишелъ при рѣката, нарочно си изпусналъ бравдата, седналъ на брѣга и заплакалъ.

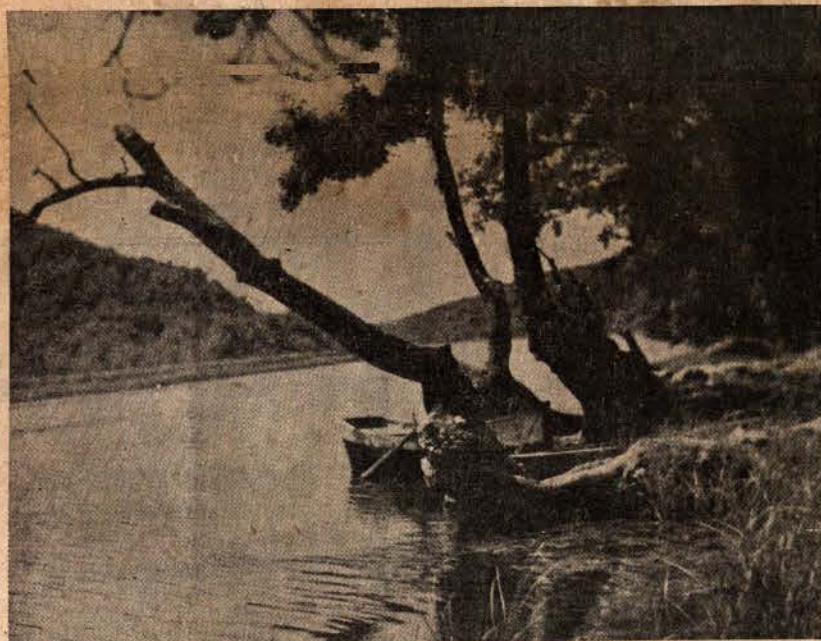
Змеятъ извадилъ златната бравда и попиталъ:

— Твоя ли е тая бравда?

Селянинътъ се зарадвалъ и завикалъ: „Моя! моя!“

Змеятъ не му далъ златната бравда, нито пъкъ му върналъ неговата — зарадъ лѣжата му.

Красотитѣ на родната страна

ЦАРЕВА РѢКА — РОПОТАМО

На изтокъ, въ моята родина, край черноморски брѣгове, съ гласа на чудна окарина една рѣка безспиръ зове.

Звучи на Странджа тамъ гората и въ нейния хайдушки сънъ на Ропотамо пѣй водата и глѣхне въ тихъ и меденъ звънъ.

А лилиитѣ бѣлоснѣжни, като небеснитѣ звезди, потрѣпватъ и цѣлуватъ нѣжно зелени, приказни води.

Стефанъ Станчевъ

НАМЪРЕНАТА ЧАНТА

Чичо Янкулъ вървѣше по шосето, дълбоко унесенъ въ мисълъ и грижи. Врѣщаше се отъ пазаря, кждето току шо бѣ продадъ всичката вълна отъ овцетѣ си и сега се чудѣше съ малкото пари какво по-напредъ да купи и кой по-напредъ борчъ да плати. Изведнѣжъ задъ него нѣщо трвожно изпищѣ. Чичо Янкулъ като пружина отскочи въ хендека. Въ сжщия мигъ се чу силенъ смѣхъ и покрай него се мѣрна и префуча автомобилъ.

— Брей, безбожни хора! Смакватъ си човѣкъ като нищо! — рече чичо Янкулъ, продължавайки пѣтя си. Върви той и отъ далечъ забелязва, че нѣщо се черней на шосето. Приближи и що да види: — чанта.

Наведе се чичо Янкулъ — вдигна я. Да! Добре натѣпкана, Богъ знай съ що, кожена чанта.

— Изтървали сж я, изглежда, оная бездѣлници. — И той взе чантата подъ мишница и продължи пѣтя си.

— Ами, ако онѣзъ господа съ машината — помисли чичо Янкулъ — забележатъ, че нѣма чантата и се върнатъ да я търсятъ, навѣрно, ще помислятъ, че я крия подъ мишницата си. — И той я окачи на тогята и я вдигна високо, като байракъ на рамото си. Така вървѣ, додето черенъ пѣтъ се отбиваше отъ шосето презъ гората за кошарата му. Тъкмо да се отбие на него и отъ горе долетѣ автомобилътъ.

— Ей, чичо, — викна единъ пълненъ господинъ, — дай чантата! Кжде я намѣри?

— Тамъ кждето щѣхте да ми светите маслото — подавайки чантата, отговори чичо Янкулъ.

Господинътъ добродушно се засмѣ.

— Кжде отивашъ съ тая тогя, чичо?

— При овцетѣ, ей тамъ въ кошарата задъ баира.

— Ами знаешъ ли какво има въ тая чанта?

— Не ми влиза въ работата да зная.

— Не ти влиза въ работата, чичо, но ако бѣше се мушналъ въ гората и отворилъ чантата, азъ щѣхъ да паса овце, а ти да се возишъ въ автомобилъ.

И господинътъ отвори чантата и показа на смутения чичо Янкулъ натѣпканитѣ въ нея

банкноти.

— Какво ще кажешъ? — Смѣйки се, попита господинътъ.

— Какво ще кажа!... вдигна рамене чичо Янкулъ — Божя работа е това, господине! На всѣкиго Господъ е опредѣлилъ какъвъ да бжде. Нито на мене прилича да седя въ автомобилъ, нито на тебе да пасешъ овци; но ако рече той — може и това да стане.

Господинътъ се замисли и отговори:

— Умно говоришъ, чичо!

Следъ това взе нѣколко банкноти, подаде ги на чичо Янкулъ и рече:

— На! Купи на децата си нѣщо за споменъ...

Автомобилътъ отново забрѣмча и отмина.

Георги Русиновъ

Т. Г. Влайковъ

Роденъ е презъ 1865 година въ гр. Пирдопъ.

Т. Г. Влайковъ е най-стариятъ отъ живитѣ български писатели. Сега той е на 71 година. Миналата година дѣдо Влайковъ бѣ чувствувалъ отъ цѣлия български народъ за 50 годишната му неуморна писателска и обществена дейность. Той е написалъ много книги за деца и възрастни. Дѣдо Влайковъ е билъ и учителъ. Той е написалъ пѣрвитѣ читанки, по които сж се учили да четатъ нашитѣ бащи и майки.

Сега, макаръ много старъ и съ изгубено зрение, пакъ продължава да работи, като диктува на други това, което иска да напише.

На пѣрвата страница помѣстваме едно негово разказче по спомени отъ детскитѣ му и ученически години, които сега пише.

ЕЙ, ЛЪТОТО ПРЕМИНА...

Посърнаха листата ей, есень иде пакъ, надъ китнитѣ градини ще падне дѣждъ и мракъ.

Цвѣтата ще увѣхнатъ и птичкитѣ отъ тукъ несѣтно ще отлитнатъ тамъ нѣжде къмъ югъ.

Небето ще заключи засмѣния си ликъ, ще стихне всѣка пѣсенъ и всѣки детски викъ.

И кротко въ тишината разплаканъ птичи гласъ ще шепне: „Пакъ на пролѣтъ, ще дойдемъ ний при васъ!“

Георги Хрусановъ

Обичайте чистотата!

Чистотата е истинско здраве. Който държи чисто тѣлото си, дрехитѣ и обувката си, той ще държи чиста и душата си. Чисто тѣло, чисти дрехи, но и чисти, добри постѣпки!

Само така ще бждете обичани и добри деца!

Задачи, ребуси, гатанки

Всѣко дете, което получава „Славейче“, може да ни изпраща гатанки, задачи, ребуси и други подобни нѣща, които може само да си измисли. Ако бждатъ одобрени, ще се печататъ въ вестничето. За всѣка напечатана гатанка, задача или ребусъ, ще даваме по единъ подарѣкъ. Пращайте всичко написано ясно и четливо и само на една страна на листа! Написвайте цѣлото си име, отдѣлението или класа, училището и мѣстожителството си!